

V Bruseli 17. júna 2019
(OR. en)

10221/19

COEST 139

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	17. júna 2019
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	10101/19
Predmet:	Závery Rady o novej stratégii EÚ pre Strednú Áziu

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o novej stratégii EÚ pre Strednú Áziu, ktoré prijala Rada (zahraničné veci) 17. júna 2019.

Závery Rady o novej stratégii EÚ pre Strednú Áziu

1. Rada víta, že od prijatia prvej stratégie EÚ pre Strednú Áziu v roku 2007 sa posilnili vzťahy medzi Európskou úniou (EÚ) a Kazachstanom, Kirgizskou republikou, Tadžikistanom, Turkménskom a Uzbekistanom. Vo svete charakterizovanom zvyšujúcou sa vzájomnou závislosťou a prepojením sú EÚ a Stredná Ázia previazané silnými spoločnými záujmami a sú si teraz bližšie ako kedykoľvek predtým. Rada zdôrazňuje významné príležitosti na dosiahnutie pokroku v partnerstve medzi EÚ a Strednou Áziou, ktoré priniesol pozitívny vývoj v Strednej Ázii.
2. Rada podporuje spoločné oznámenie s názvom EÚ a Stredná Ázia: pre silnejšie partnerstvo, ktoré vypracovala vysoká predstaviteľka a Európska komisia a ktoré spolu s týmito závermi Rady poskytuje nový politický rámec pre spoluprácu EÚ s krajinami Strednej Ázie v nadchádzajúcich rokoch.
3. Rada vyzdvihuje význam účelného a cieľovo orientovaného vykonávania novej stratégie EÚ pre Strednú Áziu, ktorá je pre EÚ a Strednú Áziu cennou príležitosťou na vytvorenie pevného a trvalého partnerstva vo vzájomný prospech ich občanov. Rada vyzýva krajiny Strednej Ázie, aby v tomto záujme spolupracovali s EÚ.
4. Rada víta nové zameranie stratégie EÚ na podporu odolnosti, prosperity a regionálnej spolupráce v Strednej Ázii.
5. Rada potvrdzuje svoj záväzok uzavrieť a vykonávať ambiciózne, široko koncipované a vzájomne prospešné posilnené dohody o partnerstve a spolupráci (DPS) so zainteresovanými krajinami regiónu. Tieto dohody novej generácie zostanú základným kameňom spolupráce EÚ a Strednej Ázie. Rada zdôrazňuje, že rozsah vzťahov EÚ súvisí s pripravenosťou jednotlivých krajín Strednej Ázie realizovať reformy a posilňovať demokraciu, ľudské práva, právny štát a nezávislosť súdnictva, ako aj modernizovať a diverzifikovať hospodárstvo, a to aj podporou súkromného sektora, najmä malých a stredných podnikov, v slobodnom trhovom hospodárstve.

6. Rada pripomína záväzok EÚ podporovať regionálnu spoluprácu. Zatiaľ čo krajiny Strednej Ázie musia určiť najlepšie štruktúry a mechanizmy na podporu dialógu a spolupráce v tomto regióne vlastným tempom, medziregionálne dialógy a programy spolupráce EÚ s viacerými krajinami prispievajú k pokroku v oblasti regionálnej spolupráce v Strednej Ázii.
7. Rada uznáva kľúčovú úlohu krajín Strednej Ázie pri podpore mierového procesu pod afganským vedením a kontrolou pri obnove krajiny a v súlade so stratégiou EÚ pre Afganistan zdôrazňuje, že je dôležité podporovať ďalšie politické a hospodárske vzťahy medzi krajinami Strednej Ázie a Afganistanom s cieľom spoločne podporovať inkluzívny mierový proces a udržateľný rozvoj. Pevnejšie prepojenie medzi Strednou Áziou, Afganistanom a Južnou Áziou zohráva kľúčovú úlohu pre mier, prosperitu a stabilizáciu širšieho regiónu.
8. Cieľom stratégie EÚ je nadviazať nevýhradné partnerstvo s krajinami Strednej Ázie. EÚ bude naďalej podľa potreby spolupracovať s medzinárodnými organizáciami, najmä s Organizáciou pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE), Organizáciou Spojených národov (OSN) a Radou Európy, ako aj s tretími krajinami, ak by takéto širšie zapojenie prispelo k všeobecným cieľom EÚ a tejto stratégie.
9. Rada zdôrazňuje, že ďalšia spolupráca EÚ a Strednej Ázie by sa mala zameriavať na podporu suverenity a odolnosti stredoázijských krajín a spoločností, ako aj regiónu ako celku. Úsilie o presadzovanie zodpovednosti inštitúcií a boj proti korupcii, podporu bezpečnosti občanov, boj proti zmene klímy a zhoršovaniu životného prostredia, sanáciu pôvodných lokalít ťažby uránu a o ochranu biodiverzity a vodných zdrojov môže uspieť len prostredníctvom intenzívnejšieho dialógu a posilnenej spolupráce. EÚ vyzýva na užšiu spoluprácu v oblasti hospodárenia s cezhraničnými vodami a v tejto súvislosti víta úlohu Medzinárodného fondu na záchranu Aralského mora, ako aj iniciatív Regionálneho centra OSN pre preventívnu diplomáciu v Strednej Ázii.

10. Základom vzťahov medzi EÚ a Strednou Áziou musí zostať presadzovanie a ochrana právneho štátu, ľudských práv a základných slobôd vrátane slobody prejavu a združovania, vytvorenia priaznivého prostredia pre občiansku spoločnosť a obhajcov ľudských práv, ako aj práv žien a práv dieťaťa, ako aj podpora programu dôstojnej práce MOP zameraného na spravodlivú globalizáciu. EÚ a krajiny Strednej Ázie by mali naďalej presadzovať rodovú rovnosť a konať v záujme jej dosiahnutia a podporovať účasť žien na spoločenskom a hospodárskom živote.
11. Rada zdôrazňuje význam posilnenia spolupráce v oblasti migrácie a mobility, najmä v rámci posilnených DPS, ako aj potrebu posilnenia dialógu a podpory ďalšej spolupráce v oblasti spoločných bezpečnostných výziev, ako je násilný extrémizmus, radikalizácia, terorizmus, kybernetické a hybridné hrozby a šírenie zbraní hromadného ničenia a ich nosičov. Rada zdôrazňuje význam riešenia sociálno-hospodárskych základných príčin radikalizácie. Rada podporuje spoluprácu v oblasti krízového riadenia a riadenia a reformy v sektore bezpečnosti. Pokračujúcu spoluprácu v oblasti riadenia hraníc v tomto v regióne, vrátane Afganistanu, považuje za prioritu EÚ, a to s cieľom uľahčovať vnútroregionálny obchod, bojovať proti nezákonnému obchodovaniu s ľuďmi, drogami a tovarom a riadiť migračné toky.
12. Rada zdôrazňuje, že EÚ a krajiny Strednej Ázie by mali ďalej spolupracovať, aby v záujme prosperity dosiahli pokrok vo svojom partnerstve. Uzavretie a vykonávanie posilnených DPS, ktoré zahŕňajú komplexné ustanovenia o obchode, a účinné využívanie iných existujúcich obchodných nástrojov, ako je všeobecný systém preferencií, by mali zvýšiť obchodné a investičné toky medzi EÚ a krajinami Strednej Ázie. Posilnenými DPS sa bude presadzovať zbližovanie v oblasti regulácie a súlad s normami EÚ a medzinárodnými normami, zlepšovať recipročný prístup na trh a prispievať k ochrane práv duševného vlastníctva a zemepisných označení. Je dôležité podporovať otvorené, zdravé, bezpečné a atraktívne prostredie pre podnikanie a investície v Strednej Ázii, najmä prostredníctvom dialógu medzi podnikmi. Rada zdôrazňuje aj význam ďalšieho rozvoja služieb, modernizácie infraštruktúry, ako aj podpory odvetvia poľnohospodárstva.

13. Uznávajúc strategickú úlohu Strednej Ázie v celosvetovom úsilí o podporu euro-ázijského prepojenia a zdôrazňujúc, že toto úsilie by malo byť pre tento región prínosné, Rada so záujmom očakáva zvýšenú spoluprácu s krajinami Strednej Ázie v záujme podpory udržateľnej a komplexnej prepojenosti založenej na pravidlách. V súlade so stratégiou EÚ na prepájanie Európy a Ázie Rada vyzýva na prípadné budovanie partnerstiev v oblasti udržateľnej prepojenosti s krajinami Strednej Ázie s cieľom podporovať kvalitnú infraštruktúru a zlepšovať hospodársku, sociálnu, fiškálnu a environmentálnu udržateľnosť v Strednej Ázii a s ňou a zabezpečiť plynulý tranzit tovaru. Rada podporuje úsilie o prepojenie Strednej Ázie s krajinami Východného partnerstva a s Afganistanom. Rada podporuje úsilie zamerané na prepojenie rozšírenej transeurópskej dopravnej siete so sieťami v Strednej Ázii a podporu spoločného záujmu pri realizácii spoločných projektov v oblasti energetiky a dopravy, v rámci ktorých sa v plnej miere využíva preklenovací potenciál Čierneho a Kaspického mora. Doprava je čoraz multimodálnejšia a objavujú sa nové príležitosti na zlepšovanie existujúcich a rozvoj nových euro-ázijských dopravných sietí, v budúcnosti by však mohli dôležitú úlohu zohrávať železničné spojenia medzi severom a juhom, ako aj východom a západom. Rada zdôrazňuje potrebu spolupráce v oblasti digitálnej pripojiteľnosti a elektronickej verejnej správy. Rada podčiarkuje význam účinných opatrení na riešenie zmeny klímy v súlade s Parížskou dohodou a podpory prechodu tohto regiónu na nízkouhlíkové hospodárstvo. EÚ by mala zintenzívniť spoluprácu s krajinami Strednej Ázie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti, ako aj v oblasti podpory prepojení elektrických sietí za rovnakých podmienok. Kľúčovú úlohu pri rozvoji partnerstva medzi EÚ a Strednou Áziou budú zohrávať aj medziľudské kontakty.

14. Rada zdôrazňuje význam ďalšieho podporovania vzdelávania v Strednej Ázii v záujme podpory rozvoja, hospodárskej diverzifikácie a dôstojných pracovných príležitostí a na predchádzanie vylúčeniu a znižovanie rizika radikalizácie vedúcej k násilnému extrémizmu okrem iného aj u mladšej populácie. Rada podporuje reformy zamerané na zvýšenie kvality vzdelávania, vysokoškolského vzdelávania, odborného vzdelávania a odbornej prípravy a na podporu synergií medzi vzdelávacími systémami a trhom práce, ako aj digitálnym vzdelávaním. Potvrdzuje, že je ochotná ďalej rozvíjať akademické výmenné programy a podporovať v tejto súvislosti regionálnu spoluprácu a mobilitu. Rada nabáda na spoluprácu medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania v EÚ a Strednej Ázii, ako aj na výmeny študentov, akademických a výskumných pracovníkov. V záujme sociálnych a hospodárskych prínosov by sa mala podporovať spolupráca v oblasti kultúry a cestovného ruchu.
15. Niekoľko krajín Strednej Ázie dosiahlo vysokú úroveň rozvoja, v regióne sú však potrebné nové modely hospodárskeho rastu, štrukturálne reformy, hospodárska diverzifikácia a zníženie sociálno-ekonomických nerovností, aby sa skonsolidovali prínosy rozvoja. Vykonávanie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj ponúka významné príležitosti na spoločné konanie v záujme udržateľného rozvoja.
16. Rada sa domnieva, že novou stratégiou EÚ pre Strednú Áziu by sa malo riadiť programovanie pomoci EÚ, a to vrátane udržateľných investícií zo strany Európskej investičnej banky (EIB) do regiónu, a že budúca spolupráca musí byť schopná reagovať na všetky nové fázy reforiem v stredoázijských krajinách. Rada podčiarkuje potrebu primeraného financovania na vykonávanie stratégie v budúcom programovaní finančnej a technickej spolupráce. Rada zdôrazňuje význam úzkej komplementárnosti a súladu medzi bilaterálnymi a regionálnymi programami Komisie a členských štátov, ako aj dôležitosť spoločného programovania s cieľom maximalizovať vplyv. V tejto súvislosti uznáva Rada aj dôležitú úlohu, ktorú v tomto regióne zohráva Európska banka pre obnovu a rozvoj.

17. Rada vyzýva vysokú predstaviteľku, aby ďalej posilňovala spoluprácu s krajinami Strednej Ázie v oblasti relevantných kľúčových priorít zahraničnej politiky. Rada zdôrazňuje príspevok, ktorý môže Stredná Ázia poskytnúť k riešeniu globálnych výziev. Spolupráca v oblasti zmeny klímy by sa mala usilovať o úplné a účinné vykonávanie Parížskej dohody. V súlade so spoločným záväzkom k svetovému poriadku založenému na pravidlách by EÚ a krajiny Strednej Ázie mali užšie spolupracovať na viacstranných fórach vrátane OSN, OBSE a Svetovej obchodnej organizácie (WTO). EÚ bude predovšetkým naďalej podporovať prístupenie všetkých krajín Strednej Ázie k WTO a poskytovať v tomto ohľade primeranú podporu.
18. Rada nabáda na dôraznejší spoločný prístup inštitúcií EÚ a členských štátov k ich prípadnej spolupráci s regiónom. Rada víta otvorenie delegácie EÚ v Turkménsku.
19. Osobitný zástupca EÚ pre Strednú Áziu by mal naďalej pôsobiť ako kanál dialógu a komunikácie na najvyššej úrovni s krajinami Strednej Ázie s cieľom zvyšovať účinnosť a viditeľnosť EÚ v tomto regióne.
20. Rada zdôrazňuje, že partnerstvo EÚ a Strednej Ázie presahuje rámec vlád a s potešením očakáva zapojenie občianskych spoločností do všetkých jeho rozmerov. Budúce vzťahy musia vychádzať z príspevkov širokého spektra zainteresovaných strán vrátane poslancov, súkromného sektora, think-tankov, akademickej obce a mládeže.
21. Rada vyzdvihuje, že je potrebné posilniť strategickú komunikáciu EÚ v Strednej Ázii s cieľom zvýšiť viditeľnosť EÚ, vykonávania jej stratégie a konkrétnych výhod, ktoré môže priniesť tomuto regiónu. V tejto súvislosti Rada zdôrazňuje význam vytvorenia prostredia pre nezávislé médiá bez vnútorných a vonkajších tlakov, ako aj úlohy EÚ pri podpore jeho rozvoja.
22. Rada vyzýva vysokú predstaviteľku a Európsku komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi a stredoázijskými partnermi pokračovali v práci na plnení konkrétnych priorít stanovených v spoločnom oznámení.